

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága az Rt. felperesnek a Megyei Egészségbiztosítási Pénztár alperes ellen fizetési meghagyás felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 2006. november 13. napján kelt 23.M.6510/2005/12. számú jogerős ítélete ellen az alperes által 13. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 23.M.6510/2005/12. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a Legfelsőbb Bíróság a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 20.000 /húszezer/ forint elsőfokú és 20.000 /húszezer/ forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A perben felmerült szakértői díjat az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes munkavállalója 2004. november 10-én munkahelyi balesetet szenvedett. A dolgozó a beton-beadó szalag és feladó szalag közötti surrantónál ellenőrizte a folyamatos betonadagolást, miközben a beadó kocsiszalag első kereke ráhajtott a bal lábfejére.

A baleset oly módon következett be, hogy a sérült szabálytalanul és figyelmetlenül a bal lábfejét a sínre tette, az időközben odaérkező kocsis acélkereke a sínen levő lábára gurult; ennek következtében a felperes bal lábfeje zúzódott, ezen túlmenően két lábujja is eltört, nyolc hónapon túl gyógyuló sérüléseket szenvedett.

A sérült részére az alperes 2004. november 11-től 2005. március 20-ig baleseti táppénzt folyósított, és őt egészségügyi ellátásban részesítette.

A felperessel szemben az alperes 2005. szeptember 6-án kibocsátotta a 28-24942/2004. számú fizetési meghagyást, amelyben - kamatokkal együtt összesen - 410.499 Ft megfizetésére kötelezte.

A felperes keresetében a fizetési meghagyás felülvizsgálatát és hatályon kívül helyezését kérte.

Arra hivatkozott, hogy a balesetért kizárólagosan a sérült felelőssége állapítható meg, aki munkáját figyelmetlenül, a szabályok ellenére végezte. Hivatkozott arra is, hogy munkavédelmi oktatásban részesítette a dolgozóit, amely megfelelt a jogszabályi előírásoknak, így a fizetési meghagyás kibocsátása jogellenes.

Az elsőfokú munkaügyi bíróság a perben bizonyítási eljárást folytatott le, amelynek keretében meghallgatta a sérültet, és igazságügyi műszaki szakértői véleményt szerzett be.

Az okleveles gépészmérnök igazságügyi munkavédelmi szakértő által 2006. augusztus 17-én előterjesztett szakvéleményben a szakértő egyértelműen rögzítette azt, hogy a baleset elsődleges kiváltó oka a sérült figyelmetlen munkavégzése volt. Ugyanakkor azt is megállapította, hogy a balesetet követően a felperes a betonszállító kocsi kerekét védőburkolattal látta el. Amennyiben ez a védőburkolat a baleset idején is a kocsin lett volna, úgy a baleset nem következik be; ugyanis a kerékburkolat a sérült dolgozó lábát egyszerűen letolta volna a sínről.

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény /a továbbiakban: Mvt./ 2. § /2/ bekezdésére hivatkozással a munkaügyi bíróság megállapította, hogy a munkáltatót terheli annak felelőssége, hogy a munkát oly módon szervezze meg, illetőleg olyan munkaeszközöket biztosítson, amelyek a dolgozók életének és testi épségének megóvására alkalmasak.

Az Mvt. 40. § /1/ bekezdéséből az következik, hogy a munkáltatót terheli fokozott felelősség a megfelelő körülmények biztosításában, azonban ezt a kötelezettségét a felperes elmulasztotta.

A kerék védőburkolattal való ellátására már a balesetet megelőzően is lett volna lehetősége, hiszen abból a körülményből következően, hogy azt utólag megtette, az következik, hogy ezt a lehetőséget a munkáltató ismerte, módjában állt volna ezt az óvóintézkedést már korábban is megtenni. Amennyiben ezt megteszi, úgy a sérült balesete nem következik be.

Ugyanakkor a munkaügyi bíróság nem hagyta figyelmen kívül azt a körülményt sem, hogy a sérült a munkáját figyelmetlenül végezte. Erről a sérült nyilatkozott, valamint arról is, hogy a felperes által biztosított munkavédelmi oktatáson részt vett.

Kifejtette az elsőfokú munkaügyi bíróság, hogy az Mvt. előírja azt is, hogy a munkáltató a munkavégzés menetét folyamatosan ellenőrizni köteles. A munka irányításával megbízott személy,

amennyiben észleli azt, hogy valamely munkavállaló nem a biztonsági előírásoknak megfelelően végzi a munkáját, erre őt köteles figyelmeztetni, és amennyiben ez eredménytelen marad, úgy köteles a munkavállalót a munkavégzéstől eltiltani.

A felperest felelősség terheli abban is, hogy a munkavállaló szabálytalan és figyelmetlen munkavégzését, a nem megfelelő helyen tartózkodását nem észlelte; erre a munkavállalót nem figyelmeztette, illetőleg nem kötelezte őt a veszélyes hely elhagyására.

A munkaügyi bíróság álláspontja szerint ez a körülmény a baleset bekövetkezésében közrehatott; ezt támasztja alá a 14/2004. /IV. 19./ FMM rendelet 14. §-a is.

Mindebből az elsőfokú munkaügyi bíróság megállapította, hogy a baleset bekövetkezéséért mind a felperes, mind pedig a sérült felelőssége megállapítható; azonban tekintettel arra, hogy az egészséges és biztonságos munkavégzés feltételeinek megteremtése és rendelkezésre bocsátása a munkáltató felperest terheli nagyobb mértékben, ezért a bíróság a balesetben érintettek közrehatási arányát a felperes munkáltatóra nézve állapította meg terheesebben. Ezt a mértéket a bíróság a mérlegelés eredményeként 70 %-ban határozta meg; így jogerős ítéletében az alperes 28-24942/2004. számú fizetési meghagyását megváltoztatta, és a felperes baleseti közrehatási arányát 70 %-ban állapította meg. Kötelezte a felperest, hogy a 2004. november 10-én bekövetkezett munkahelyi baleset miatt 287.349 Ft-ot az alperesnek fizessen meg; valamint arra is, hogy fizessen meg az államnak 58.060 Ft rész-szakértői díjat és 11.550 Ft rész-eljárási díjat, továbbá az alperesnek 10.000 Ft perköltséget.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását kérte.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú munkaügyi bíróság jogerős ítéletében az Ebtv. 67. § /1/ bekezdésébe, és a Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiumának 25. számú állásfoglalásába ütköző módon változtatta meg a Ptk. 339. §-a alapján az alperes által kibocsátott fizetési meghagyást, és alkalmazott kármegosztást 70-30 %-os arányban.

Kifejtette, hogy a munkaügyi bíróság által a bizonyítási eljárás során beszerzett igazságügyi műszaki szakvélemény is rögzíti, hogy a munkáltató megszegte a fizetési meghagyásban is felhívott Mvt. 2. § 2. pontját - mely a legáltalánosabb munkavédelmi előírásnak tekinthető -, a 40. § /1/ bekezdését és a 48. § előírásait.

Ugyancsak részletesen megszegte a munkaeszközök biztonságáról szóló 14/2004. /IV. 19./ FMM rendelet 12. §-ában és 29. § /1/ bekezdésében foglaltakat. Erre tekintettel az Ebtv. 67. §-a alapján kármegosztásnak nem volt helye, a Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási

Kollégiumának 25. számú állásfoglalása nem tartalmaz a Ptk. 339. §-a szerinti kármegosztási lehetőséget.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint az elsőfokú megyei bíróság megfelelő alapossággal feltárta az ügyben irányadó tényállást, az ide vonatkozó jogszabályi rendelkezések alkalmazásából azonban téves jogkövetkeztetést vont le.

Az elsőfokú munkaügyi bíróság alapvetően az Ebtv. 67. § /1/ bekezdésében foglalt felelősségi szabályt értelmezte tévesen. E jogszabályi rendelkezés szerint a foglalkoztató köteles megtéríteni az üzemi baleset, vagy foglalkozási megbetegedések miatt felmerült egészségbiztosítási ellátást, ha a baleset vagy megbetegedés annak a következménye, hogy ő, vagy megbízottja a reá nézve kötelező munkavédelmi szabályokban foglalt kötelezettségének nem tett eleget; illetőleg ha ő, vagy alkalmazottja /tagja/ a balesetet szándékosan idézte elő.

E jogszabályhely alkalmazását illetően a Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiumának 25. számú állásfoglalása kimondja, hogy a társadalombiztosítási szerv a munkáltatóval szemben nem léphet fel megtérítési igénnyel, ha a balesetelhárító, vagy egészségvédő óvórendszabályt, vagy óvóintézkedést kizárólag maga a balesetet szenvedett munkavállaló mulasztotta el.

A Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény /a továbbiakban: MT/ 102. § /2/ bekezdése szerint az egészséges és biztonságos munkavégzés feltételeinek biztosítása - az erre vonatkozó szabályok megtartásával - a munkáltató feladata. Ennek keretében köteles minden rendelkezésre álló intézkedést megtenni a munkavállalók egészségét és biztonságát fenyegető veszélyek elhárítására. Az óvórendszabály elmulasztása objektív jellegű, megvalósul, ha a munkáltató, vagy megbízottja a balesetelhárító, vagy egészségvédő óvórendszabályt nem tartotta meg, vagy az óvóintézkedést elmulasztotta. Ha ennek folytán - ezzel okozati összefüggésben - baleset történt, nincs jelentősége a munkáltató megtérítési kötelezettsége szempontjából annak, hogy az MT 103. § /1/ bekezdés b/ és c/ pontjában foglalt kötelezettségek megszegésével maga a sérült is közrehatott a baleset bekövetkezésében.

Az állásfoglalás tehát egyértelműen kimondja, hogy a munkáltató csak akkor mentesül a felelősség alól, ha a balesetelhárító, vagy egészségvédő óvórendszabályt vagy óvóintézkedést kizárólag maga a sérült mulasztotta el, a munkáltató részéről mulasztás nem állapítható meg. Ebből következően a sérült bármilyen jelentős súlyú, meghatározó, a baleset bekövetkeztének fő okát előidéző magatartása ellenére a munkáltató megtérítési kötelezettsége

fennáll, ha részéről óvórendszabály, vagy óvóintézkedés elmulasztása megállapítható.

Az elsőfokú munkaügyi bíróság a bizonyítási eljárás során igazságügyi szakértői véleményt szerzett be. A szakértő megállapításai - a per egyéb adataival összhangban - egyértelműen alátámasztották azt az elsőfokú munkaügyi bíróság által is rögzített tényt, hogy a sérült 2004. november 10-én bekövetkezett munkahelyi balesetében a munkáltató felelőssége fennállt. A munkáltató részéről az Mvt-ben rögzített kötelezettségek megsértése történt, és ez okozati összefüggésben áll a baleset bekövetkeztével.

Kétségtelen tény, hogy a sérült által is elismerten figyelmetlensége közrehatott a baleset bekövetkeztében, azonban ennek - a fent hivatkozott törvényi rendelkezésre és kollégiumi állásfoglalásra tekintettel - az egészségbiztosítási ellátások megtérítése szempontjából jelentősége nem volt.

Hangsúlyozza a Legfelsőbb Bíróság, hogy helytelenül értelmezte az elsőfokú munkaügyi bíróság az Ebtv. 67. § /1/ bekezdésének szabályozását úgy, hogy az kármegosztást tesz lehetővé. Ezen törvényi rendelkezés alapján arányosításnak, kármegosztásnak nem volt helye.

A felperesi munkáltató munkavédelmi szabályszegései okán - amelyet a perbeli bizonyítás anyaga egyértelműen alátámasztott - a felperes megtérítési kötelezettsége fennáll, százalékos megosztásnak nincs helye.

Minderre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy az alperes által kibocsátott fizetési meghagyás jogszerű és megalapozott volt, ezért a felperes alaptalan keresetét - a jogerős ítéletnek a Pp. 275. § /4/ bekezdés szerinti hatályon kívül helyezése mellett - a Pp. 339. § /1/ bekezdése értelmében elutasította.

Az elsőfokú és a felülvizsgálati eljárásban felmerült alperesi perköltség megfizetésére a Legfelsőbb Bíróság a felperest a Pp. 270. § /1/ bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § /1/ bekezdése és 86. § /3/ bekezdése szerint kötelezte.

Az eljárás az Ebtv. 75/A. §-a szerint illeték- és költségmentes, ezért a kereseti és felülvizsgálati eljárás illetékének viseléséről rendelkezni nem kellett (jogszabálysértően rendelkezett illetékviselésről az elsőfokú munkaügyi bíróság), a perben kirendelt szakértő munkadíja a Pp. 84. § /1/ bekezdés b/ pontja értelmében, az állam terhén marad.

Budapest, 2008. január 23.

**Dr. Buzinkay Zoltán sk. tanácselnök, Dr. Fekete Ildikó sk. előadó
bíró, Dr. Darák Péter sk. bíró**

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő